

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

Amb els materials que acompanyen la mostra "Mataró, anys 30", no hi podia faltar algun guió que permetés als nois i noies de la ciutat utilitzar-la de manera senzilla.

Això és el que hem pretès amb aquest document: suggerir activitats especialment pensades per als nois i noies del primer cicle de secundària o per als últims cursos de primària.

Volgudament no hem fet una unitat didàctica estructurada sinó uns guions que puguin ser utilitzats parcialment o de manera total, en funció de les necessitats del grup i del moment.

El nostre objectiu ha estat facilitar la tasca dels mestres i proporcionar uns materials ja a punt de ser utilitzats, si els consideren d'utilitat dins la seva programació.

Esperem haver-ho aconseguit.

La guia didàctica pel cicle de l'ESO l'hem basat en les fotografies dels plafons de l'exposició. Hem pensat que seria bo que els nois i noies les poguessin comparar amb els indrets actuals. Hem basat els exercicis en aquest objectiu.

El plafó dedicat al món sindical no l'hem treballat perquè fuig de l'objectiu de comparar com era abans i com és ara. Hem suggerit diverses qüestions que poden ser utilitzades i/o ampliades segons el treball a l'aula.

Esperem que aquesta guia didàctica serveixi per que els nostres alumnes coneguin millor la seva ciutat i la seva història.

INICI DE L'EXPOSICIÓ

Si comparem les fotografies de l'encapçalament de l'exposició veurem ràpidament que l'ambientació comercial del mercat de la plaça Gran és molt diferent. El nombre de parades de venda i la gentada que hi ha comprant i venent és molt diferent a la fotografia dels anys trenta i l'actual.

- Després d'haver vist l'exposició, formula alguna hipòtesi que, al teu entendre expliqui aquesta gran diferència en l'afluència de públic, i més si tenim en compte que avui dia la població de Mataró pràcticament triplica la que hi havia als anys trenta.
- Les fotografies ens donen un munt d'informació sobre la manera de viure de la gent que hi surt i, per tant, del moment en què varen ser fetes. Els vestits i els estris ens expliquen un munt d'històries... només cal que les sapiguem "llegir":
 - Fixa't en la manera de vestir d'algunes de les persones que surten a les fotografies i fes una comparació amb la manera de vestir actual.
 - Observa els cistells o cabassos i compara'ls amb els que utilitzem avui dia. Quines diferències podem trobar-hi.
 - Al mig del mercat hi ha un senyor amb una gorra de plat. Qui pot ser? Un militar, un guàrdia municipal, el cobrador de les taxes del mercat?

Els habitants de Mataró, com els de totes les poblacions d'arreu del món, dediquen uns dies de l'any a fer festa entre el veïnat. Aquesta festa la gaudeixen en forma de Festa Major, quan afecta tota la població o bé com a festa del barri o festa del carrer quan són els veïns d'un carrer o d'un barri els que decideixen celebrar la seva festa. Hi podem trobar menjars comunitaris, balls i jocs per als més menuts: el de trencar l'olla era un dels més típics i populars, i continua essent actual si bé en menor importància. A Mataró, al voltant dels anys trenta les festes de carrer eren conegudes amb el nom de "serenates".

- Coneixes algun carrer de la ciutat que celebrin actualment la seva serenata? Quin o quins?
- Quan ho celebren?
- Saps d'algun barri que faci la seva festa major a part de la Festa Major de la ciutat coneguda com Les Santes? Quan la celebren

GUANYAR-SE LA VIDA

La població mataronina treballava majoritàriament en la indústria dedicada al gènere de punt o en empreses vinculades, però també hi havia una part important de la població que es dedicava a les feines del sector primari, ja sigui a l'agricultura com a la pesca.

La jornada de treball era llarga i durava tota la setmana, per això el diumenge era un bon dia per anar al mercat a comprar.

Ara et demanem que posis atenció a unes quantes fotografies que ens ajuden a entendre alguns dels canvis que ha experimentat la nostra ciutat, tan pel que fa al seu aspecte com als usos d'alguns dels seus edificis.

A la que era la plaça Pi i Margall, àmplia i bonica, s'hi va construir el 1936 l'actual edifici del Mercat de la Concepció.

GUANYAR-SE LA VIDA

Ben a prop d'aquesta plaça, a la que és actualment la plaça de les Tereses, hi havia als anys trenta un convent de monges, concretament de l'ordre de Santa Teresa de Jesús. L'any 1936 aquest convent va ser enderrocat i el terreny que va quedar lliure va donar pas a una àmplia plaça: l'actual plaça de les Tereses.

El franquisme va impregnar de símbols i noms de personalitats o organitzacions feixistes els carrers i les places de la ciutat. A la plaça de les Tereses va aixecar un monument als morts feixistes i canvià el nom pel de la plaça dels Caiguts. Aquest és el nom que va tenir fins ben entrats els anys setanta.

GUANYAR-SE LA VIDA

- Intenta ubicar aquest monument a l'actual plaça de les Tereses (l'edifici del darrere no hi és, però hi ha, en el seu lloc, el sindicat de la UGT).
- Quins són els tres carrers que uneixen la plaça de les Tereses amb la Rambla?

Us suggerim que feu un petit treball d'investigació sobre el mataronins actuals.

Poseu-vos a la pell d'un reporter, d'aquests que van pel carrer micròfon en mà, i amb les fotos antigues aneu a preguntar als vostres conciutadans què en saben de tots aquests canvis en aquestes dues places tan centríques, què n'opinen de la seva transformació, què en saben dels noms anteriors, i ... què els agradaria que s'hi fes en un futur.

Un cop a classe, feu un petit treball de resum de la vostra investigació.

ARA, ANEM CAP A CAN MARFÀ

Can Marfà era una de les fàbriques de gènere de punt més importants de la ciutat en l'època de la nostra exposició.

Estaria molt bé que t'hi arribessis i investiguessis quin ús tenen actualment alguns dels edificis que encara resten en peu.

Observa atentament la fotografia de can Marfà als anys trenta i l'estat actual de l'edifici ja sigui amb la fotografia actual o bé observant directament l'edifici.

- Saps quin ús es preveu en el futur per aquesta fàbrica?

LA PESCA

Ben poca gent coneix que actualment encara cada dia al port de Mataró es fa la subhasta del peix. Arriba't fins la zona de pescadors del port de la nostra ciutat, qualsevol dia als volts de les 5 de la tarda i podràs veure com van arribant moltes barques de pesca i com tot seguit té lloc la subhasta del peix acabat de pescar.

- Quina és la principal diferència entre la subhasta actual i la dels anys trenta respecte a l'espai i als mitjans. Compara les dues fotografies i el que hagi pogut observar directament en la teva visita.

MOVIMENTS SOCIALS

La vida al carrer, tant el trànsit quotidià com el lleure, era una mica diferent a l'actual i això ho podem comprovar en aquestes fotografies de l'actual plaça de Sta. Anna i la cruïlla de la Riera, Muralla, c. de Barcelona.

- Compara els automòbils que surten a les fotografies i l'urbanisme de la plaça de Santa Anna. Explica'n les diferències.
- La plaça de Santa Anna era la plaça de la Llibertat i tenia un monòlit al centre.. Esbrina el significat d'aquest monument.
- Quin nom t'agrada més?
- Per què et sembla que es diu plaça de Santa Anna?

MOVIMENTS SOCIALS

- On hi ha tota aquesta colla de persones prenent el vermut era un dels indrets més emblemàtics de la ciutat. Pregunta com es deia el bar que hi havia a la cantonada, justament on ara hi ha una botiga de roba.
- Saps què vol dir "anar a fer el vermut"?

MATARÓ

Recuperem la nostra història

ANYS 30

Els espais tancats on poder reunir-se col·lectius nombrosos per fer celebracions, mítings, actuacions de teatre, cant o ball, foren un senyal d'identitat per a les diferents organitzacions socials i per la població en general. A la fotografia veiem el teatre Clavé. Aquest teatre avui ja no existeix com a tal, si bé la façana ens recorda la seva ubicació i podem fer-nos càrrec de la importància que tenia.

- On es trobava el teatre Clavé?
- Què hi ha actualment al seu lloc?
- Quants teatres en funcionament hi ha actualment a Mataró?
- Pregunta als teus pares, avis o coneguts més grans que tu, pel nom d'altres teatres que havien existit a la ciutat, la seva ubicació i quin ús se'n feia.

L'UNIFORME I A L'ESCOLA!

A Mataró l'ensenyament estava, majoritàriament, en mans de les escoles religioses. A més, les diferències socials quedaven marcades fins i tot dins d'aquestes mateixes escoles (els maristes de Sant Josep o de la Riera, les concepcionistes de les Capes o de St. Josep). Si bé durant la República totes les escoles passaren a ser laïques, durant el franquisme es recuperà el tarannà anterior.

- Ets capaç d'identificar aquest indret de la ciutat concorregut per aquests petits escolars?

L'UNIFORME I A L'ESCOLA!

- Observa la fotografia de la dreta del plafó i t'adonaràs que al fons del carrer hi ha un convent, quin és?

L'UNIFORME I A L'ESCOLA!

- Compara les fotografies de les aules i explica les principals diferències que hi trobes.

CULTURA EN EBULLICIÓ

La Cuna fou una institució lligada moltes vegades al paternalisme empresarial per afavorir el treball de les dones. Avui dia només en resta l'edifici a la Muralla de St. Llorenç.

- Pregunta a casa teva què en saben de la Cuna de Mataró.
- Si la teva família és d'un altre indret, pregunta'ls si també existia aquesta institució.

CULTURA EN EBULLICIÓ

La propaganda enganxada a les parets no és pas una cosa d'avui dia, tal com pots comprovar a la fotografia de la font del camí del parc cantonada amb Masevè.

- Copia el text dels diferents cartells de propaganda o anuncis d'activitats que pots veure a la fotografia.

EL TEATRE MONUMENTAL

La fotografia d'aquest teatre correspon a l'antic Bosque (actual teatre monumental). Compara-la amb la de l'actual teatre, observa la boca de l'escenari i el pati de butaques, i la propaganda que hi ha a cada costat de l'escenari.

MATARÓ
Recuperem la nostra història
ANYS 30

Guia didàctica:

Recuperem la nostra història. Mataró anys 30

Autors:

Francesc Villà, Isabel Tírado i Montse Taberner

Amb la col·laboració de:

Margarida Colomer, Moviment Educatiu del Maresme i la Comissió de la memòria històrica de la gent gran

Les fotografies utilitzades en aquesta guia són:

Fons Carreres

Fons fotogràfic de l'Ajuntament de Mataró

Elisenda Ferrer

Francesc Villà (Fotografies actuals)

Disseny gràfic:

Clic traç, sccl

© 2007 - Ajuntament de Mataró